

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Toruń, 28 grudnia 2017r.

Sąd Okręgowy w Toruniu, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Stępniewicz

Protokolant: sekretarz sądowy Katarzyna Domanowska

po rozpoznaniu na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko: M. J.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego M. J. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 90.209,92 (dziewięćdziesiąt tysięcy dwieście dziewięć złotych dziewięćdziesiąt dwa grosze)zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od następujących kwot i dat:
 - a. 85.426,64 zł od 20 października 2016r. do dnia zapłaty,
 - b. 4783,28 zł od 20 października 2016r. do dnia zapłaty,
2. oddala powództwo w pozostałej części,
3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 11.139,00(jedenaście tysięcy sto trzydzieści dziewięć) zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powód – (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. złożył pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym, w którym domagał się zasądzenia od M. J.: kwoty 91.809,77 zł z odsetkami ustawowymi, na którą składały się następujące należności: 85.426,64 zł – należność główna, 4.783,28 zł – odsetki umowne naliczone od 28 grudnia 2015r. do 3 czerwca 2016r., 1.599,85 zł – odsetki karne naliczone od 4 czerwca 2016r. do 19 października 2016r.; oraz zwrotu kosztów sądowych w wysokości 1.148,00 zł, kosztów zastępstwa procesowego oraz innych kosztów w łącznej wysokości 5.411,48 zł.

W uzasadnieniu powód wskazał, że istnienie powyższej wierzytelności, jej wysokość oraz terminy i płatności odsetek wynikają wprost z Wyciągu Ksiąg Bankowych z 19 października 2016r. podpisanego przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych powoda i opatrzonego jego pieczęcią.

Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny 23 grudnia 2016r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 1818900/16, w którym uwzględnił w całości żądanie pozwu.

Pozwany – M. J. złożył w terminie sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, w którym domagał się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu. W uzasadnieniu strona

pozwana wskazała, że roszczenie powoda nie zostało poparte żadnymi dowodami, a nakaz zapłaty został wydany jedynie na podstawie niezweryfikowanych twierdzeń powoda.

Postanowieniem z 13 lutego 2017r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny przekazał sprawę do Sądu Okręgowego w Toruniu.

Powód złożył odpowiedź na sprzeciw pozwanego od nakazu zapłaty, w którym podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie. Dodał także, że zawarł z pozwanym umowę kredytu gotówkowego w 24 stycznia 2014r., na mocy której udzielił mu kredytu gotówkowego na dowolny cel konsumpcyjny. Pozwany spłacał zadłużenie niezgodnie z zawartą umową oraz regulaminami, w myśl których pozwany zobowiązał się do spłaty kredytu w terminie wskazanym w harmonogramie spłat.

Pozwany w składanych przez siebie pismach procesowych podnosił zarzut naruszenia art. 207 § 6 kpc (pisma: z 18 lipca 2017r., k. 93; z dnia 6 października 2017r., k. 126-127).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 24 stycznia 2014 r. (...) S.A. z siedzibą w W. oraz M. J. zawarli umowę kredytu gotówkowego nr (...). W § 1 ust. 1 tej umowy przewidziano, że na podstawie wniosku o kredyt z 22 stycznia 2014r. oraz przedmiotowej umowy kredytu gotówkowego, Bank udzielił M. J. kredytu gotówkowego w kwocie 99.045,08 złotych polskich, przeznaczonego na dowolny cel konsumpcyjny niezwiązany z działalnością gospodarczą. Stosownie do treści § 2 ust. 1 zd. 1 tej umowy, umowa kredytu została zawarta na czas określony, tj. do 25 stycznia 2021r., odpowiadającego dacie spłaty ostatniej raty kredytu.

W § 4 ust. 1 zd. 1 tej umowy przewidziano, że Bank pobiera odsetki od kwoty zadłużenia z tytułu kredytu, za okres od dnia jego udostępnienia do dnia poprzedzającego spłatę kredytu. W § 10 ust. 2 zd. 1 i 2 umowy postanowiono, że niespłacenie kredytu lub jego części w ustalonym terminie powoduje uznanie niespłaconej kwoty za zadłużenie przeterminowane. Od powyższego zadłużenia Bank pobiera odsetki według zmiennej stopy procentowej wynikającej z Tabeli oprocentowania, obowiązującej w dniu powstania zadłużenia przeterminowanego.

W § 18 ust. 1 pkt 4 umowy postanowiono, że Bank może wypowiedzieć umowę kredytu, w przypadku naruszenia przez kredytobiorcę obowiązujących przepisów prawa regulujących umowę kredytu, postanowień umowy kredytu lub regulaminu udzielania kredytów konsumpcyjnych, warunków udzielania kredytu gotówkowego, a także postanowień innych regulaminów i warunków obowiązujących w Banku, jeżeli kredytobiorca jest zobowiązany do ich przestrzegania. W § 18 ust. 2 zd. 1 umowy wskazano, że po upływie terminu wypowiedzenia lub w przypadku niespłacenia kredytu w umówionym terminie kwota niespłaconej należności Banku z tytułu umowy kredytu staje się zadłużeniem przeterminowanym, od którego Bank pobiera odsetki jak za należności przeterminowane. Przepis ust. 3 stanowi, że wypowiedzenie umowy kredytu nie ogranicza Banku w wykonywaniu innych uprawnień z niej wynikających.

Przepis § 19 umowy stanowi, że umowa kredytu ulega rozwiązaniu z chwilą: spłaty wszelkich należności wynikających z umowy kredytu albo upływu okresu wypowiedzenia umowy kredytu.

Załącznikiem do umowy był harmonogram spłat kredytu, z którego wynika, że termin płatności rat kredytu przypadają na 25 lutego, począwszy od lutego 2014r. Ostatnia rata miała być płatna 25 stycznia 2021r.

Przy podpisywaniu umowy M. J. otrzymał formularz informacyjny dotyczący spłaty kredytu konsumenckiego.

W dniu 7 lipca 2015r. (...) S.A. z siedzibą w W. oraz M. J. podpisali umowę, zwaną aneksem do umowy kredytu gotówkowego, na mocy której Bank udzielił karencji w spłacie kredytu na okres 6 miesięcy.

Pismem z 28 kwietnia 2016r. (...) S.A. z siedzibą w W. wypowiedział M. J. umowę kredytu gotówkowego nr (...) z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia. Przyczyną wypowiedzenia umowy był brak spłaty zobowiązania

zgodnie z warunkami umowy. Pismo to zostało odebrane przez dorosłego domownika M. J. 4 maja 2016r. W związku z tym umowa uległa rozwiązaniu wraz z upływem 4 czerwca 2016r.

Pismem z 28 września 2016r. (...) S.A. z siedzibą w W. wezwał M. J. do zapłaty kwoty 91.547,56 zł do 5 października 2016r. Przyczyną wystawienia wezwania do zapłaty było niewywiązywanie się przez M. J. z warunków zawartej umowy o kredyt z 24 stycznia 2014r.

Na dzień składania pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym zaległość w spłacie kredytu wynosiła: 85.426,64 zł – należność główna; oraz 4.783,28 zł – odsetki umowne naliczone od 28 grudnia 2015r. do 3 czerwca 2016r.

Dowód: umowa kredytu gotówkowego nr (...), k. 45-51;

formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego, k. 53-58;

harmonogram spłaty kredytu nr (...), k. 62-64;

aneks do umowy kredytu gotówkowego, k. 65-66;

wypowiedzenie umowy z dnia 28 kwietnia 2016 r., k. 59;

potwierdzenie doręczenia wypowiedzenia umowy, k. 61;

wezwanie do zapłaty z dnia 28 września 2016 r., k. 30;

wyciąg z ksiąg bankowych mBanku, k. 29.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów przedłożonych przez stronę powodową, których prawdziwość nie była kwestionowana w toku postępowania i nie wzbudziła wątpliwości Sądu.

Na wstępie należy w kilku słowach odnieść się do zarzutów pozwanego formułowanych przez niego w pismach procesowych. Wskazać trzeba na treść przepisu art. 505³² § 1 zd. 1 i 2 kpc, regulującego wymogi formalne pozwu składanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym, który stanowi, że w pozwie powód powinien wskazać dowody na poparcie swoich twierdzeń. ***Dowodów nie dołącza się do pozwu.*** W sytuacji, gdy zostanie wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, a pozwany skutecznie wniesie sprzeciw, nakaz zapłaty traci moc i sąd przekazuje sprawę do sądu według właściwości ogólnej (art. 505³⁶ kpc). Z powyżej regulacji wynika zatem, że strona powodowa obowiązana jest do przedłożenia dowodów dopiero po skutecznym wniesieniu sprzeciwu od nakazu zapłaty wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz po przekazaniu sprawy do sądu według właściwości ogólnej, co też miało miejsce w niniejszej sprawie. Wobec tego nie doszło do naruszenia przepisu art. 207 § 6 kpc.

Odnosząc się do właściwego przedmiotu sprawy, wskazać trzeba na przepis art. 69 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997r. Prawo Bankowe (Dz.U.2017.1876 t.j.), który stanowi, że przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na określony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Przepis art. 75 ust. 1 ustawy Pr.Bank. w brzmieniu obowiązującym 24 stycznia 2014r. stanowił, że w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w razie utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytu. Stosownie do art. 75 ust. 2 Pr.Bank. termin wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 1; o ile strony nie określą w umowie dłuższego terminu; wynosi 30 dni, a w razie ogłoszenia upadłości kredytobiorcy – 7 dni.

W niniejszej sprawie bezspornym było, że 24 stycznia 2014r. strony zawarły umowę kredytu gotówkowego nr (...). Strona pozwana nie kwestionowała również tego, że na dzień 20 października 2016r. zadłużenie wynosiło 85.426,64 zł z tytułu należności głównej oraz 4.783,28 zł w związku z naliczaniem odsetek umownych. Ponadto wysokość zadłużenia została udowodniona przez powoda w sposób nie budzący wątpliwości. Umowa kredytu gotówkowego została wypowiedziana przez powoda ze skutkiem na dzień 4 czerwca 2016r. Oznaczało to, że zadłużenie pozwanego stało się w tym dniu wymagalne w całości. Podsumowując wskazać należy, że pozwany nie wywiązał się z zaciągniętego zobowiązania (umowy kredytu) i nie spłacał zadłużenia w terminie. Sąd orzekł zatem jak w punkcie 1 wyroku (art. 471 kc w zw. z art. 69 prawa bankowego). W odniesieniu do roszczenia odsetkowego wskazać należy na treść przepisu art. 359 § 1 kc, który stanowi, że odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu. W niniejszej sprawie umowa kredytu gotówkowego zawarta między stronami przewidywała w § 4 ust. 1 zd. 1 pobieranie odsetek przez powoda od kwoty udzielonego kredytu. Jeśli chodzi o odsetki ustawowe za opóźnienie, to podstawą orzeczenia o nich w wyroku był przepis art. 481 § 1 kc, którego treść brzmi następująco: jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Ponadto, w odniesieniu do kwoty 4783,28 zł, tj. odsetek umownych naliczonych od 28 grudnia 2015r. do 3 czerwca 2016 r., zasądzenie odsetek w wyroku było dopuszczalne z uwagi na treść przepisu art. 482 § 1 kc, bowiem pozwany jest obowiązany do ich zapłaty dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, tj. od 20 października 2016 r.

W punkcie 2 wyroku Sąd oddalił powództwo co do kwoty 1.599,85 zł. W pierwszym rzędzie należy wskazać, że umowa kredytu została wypowiedziana w oparciu o § 18 ust. 1 pkt 4 umowy, tj. wobec niewywiązywania się z obowiązków finansowych kredytobiorcy względem Banku.

W drugim rzędzie trzeba odnieść się do postanowień umowy przewidujących możliwość naliczania odsetek karnych od kwoty zadłużenia po wypowiedzeniu umowy (§ 18 ust. 2 umowy). W ocenie Sądu postanowienie to stanowi klauzulę abuzywną, o której mowa w art. 385¹ § 1 kc. Przepis ten stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Przepis § 2 przewiduje z kolei, że jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. § 3 stanowi, że niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przyjętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Przepis art. 385² kc stanowi, że oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny.

W orzecznictwie sądów powszechnych wskazuje się na następujące kryteria umożliwiające uznanie danego postanowienia umowy za klauzulę abuzywną: nierównowaga praw i obowiązków stron (nierównowaga kontaktowa) musi być znacząca, istotna (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 2 sierpnia 2017r., I ACa 263/17); skoro istotą dobrych obyczajów jest szeroko rozumiany szacunek do drugiego człowieka, to z dobrymi obyczajami kłóci się takie postępowanie, którego celem jest zdezorientowanie konsumenta, wykorzystanie jego niewiedzy lub naiwności (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 3 lutego 2016r., VI ACa 12/15).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy w pierwszym rzędzie należy wskazać, że uznane przez Sąd za klauzulę abuzywną postanowienie umowne pochodzi z wzorca zaproponowanego pozwanemu przez powoda. Przyjmując zatem trzeba, że było to postanowienie niezgodnione indywidualnie (art. 385¹ § 3 kc). W drugim rzędzie należy podnieść, że w ocenie Sądu, zarówno treść § 18 ust. 2, jak i ust. 3, umowy jest sprzeczna z dobrymi obyczajami oraz rażąco narusza interesy pozwanego. Zdaniem Sądu **za niedopuszczalną należy uznać sytuację, w której po wypowiedzeniu umowy kredytu niektóre jej postanowienia, niekorzystne dla kredytobiorcy,**

nadal go wiązą. Jest to sprzeczne z dobrymi obyczajami. Trzeba bowiem wskazać, że od momentu wypowiedzenia umowy kredytu powód uzyskał roszczenie o zapłatę całej kwoty kredytu (a nie jego poszczególnych rat), zatem umowa przestała wiązać strony w zakresie ich głównego świadczenia. W ocenie Sądu za niedopuszczalną (sprzeczną z dobrymi obyczajami) należy uznać praktykę, która pozwala powodowi naliczać odsetki na podstawie umowy, która już nie obowiązuje. Zdaniem Sądu wskazane postanowienia umowy również rażąco naruszają interesy pozwanego. Po wypowiedzeniu umowy strona pozwana nie mogła już skorzystać z żadnych instrumentów prawnych w niej przewidzianych, natomiast powód nadal stosuje niektóre jej postanowienia. Wobec tego, w ocenie Sądu postanowienie umowy, przewidziane w § 18 ust. 2 i 3 umowy, nie wiąże pozwanego. W związku z tym Sąd orzekł jak w punkcie 2 wyroku.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 kpc, który stanowi, że Sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania albo gdy określenie należnej sumy zależało od wzajemnego obrachunku stron albo oceny Sądu. Na gruncie niniejszej sprawy powód przegrał jedynie co do kwoty 1.599,85 zł, co stanowi niecałe 2% kwoty dochodzonej pozwem. Wobec tego Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda całość kosztów procesu w kwocie 11.139 zł, na którą składają się: 4.591 zł – opłata od pozwu; 5417 zł – wynagrodzenie pełnomocnika wraz z opłatą skarbową (§ 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych Dz.U.2015.1804).